

FÖRORD TILL MUSIKDELEN

Musiken till danserna i Baron Fredrik Åkerhielms dansbok från 1785 har varit rolig att arbeta med, då den skiljer sig mycket åt i karaktären. I noterna från originalmanuskriptet finns bara en melodistämman, men i vissa fall har borduntoner lagts till, och i andra har arpeggion noterats, som för att göra ett helt arrangemang av en enda instrumentstämman. För att göra det möjligt för en ensam spelman att spela till dans har valet fallit på att arrangera för piano, då detta instrument både kan spela melodi och ackord, kan ge rytmiska impulser och finns tillgängligt i stor utsträckning.

Även om arrangemangen är anpassade för piano, kan de med fördel även användas med violin som melodiinstrument, och piano som ackompanjemangsinstrument. Några låtar har försetts med ackordanalys, som ett komplement. Strävan har varit att följa den vid slutet av 1700-talet och början av 1800-talet rådande stilen i harmonisering och frasering, att få en varierad harmonik och en tydlig notbild, att anpassa noterna till tolkningen av dansen och dess karaktär, samt att inte göra det onödigt svårt för pianisten. På några ställen har vissa friheter tagits med melodin, jämfört med manuskriptet i Fredrik Åkerhielms Dansbok, vilket i så fall framgår av fotnot. I några låtar har kanske harmoniken begivit sig en längre bit in i 1800-talet, för att de inbjudit till det. Samtliga låtar har dessutom försetts med ett förslag till kort förspel.

I noterna har alla i manuskriptet förekommande appogiaturor (förslag) skrivits ut som modern notskrift, och några stilistiskt möjliga appogiaturor har lagts till, utskrivna. Det står naturligtvis utövaren fritt att lägga till eller dra ifrån sådana utsmyckningar.

Metronomangivelserna i början är inte hämtade från manuskriptet, utan är ett resultat av genomdansningarna som genomförts. Inskrivna ritardandon, fermat och nyanser är däremot hämtade från manuskriptet. I en del låtar saknades takter i manuskriptet, några låtar upplevdes vid genomdansningen gå i baktakt, och i flera behövde repriseringarna justeras för att passa tolkningarna av danserna. Dessa justeringar framgår också av fotnoter.

För att lättare kunna navigera i notbilden har varje repris märkts med en inringad bokstav, följd av de låttakter repriserna utgör, och som återfinns i dansbeskrivningen. Hur reprisering skall ske framgår av dansbeskrivningen, men kan även uttydas ur notbilden på två sätt. Dels används repristecken, dal segno och repetitionshus på sedvanligt sätt, med tillägget att repriserna som skall spelas fyra gånger har fått fyra prickar i repristecknet. Dels anges vid varje reprisstart inom en fyrkant hur många gånger repriserna skall spelas första varvet, andra varvet, tredje varvet och så vidare, enligt samma modell som Nils Löfgren använt i sin notation.

Ett varmt tack riktas till universitetslektor Dag Hallberg vid Högskolan för Scen och Musik, Göteborg, för tips och kommentarer gällande arrangemang och stil.

Göteborg i februari 2020

Anders Ewaldz